

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مجموعه نظرات شورای نگهبان

در مورد مصوبات مجلس شورای اسلامی

دوره ششم

(خرداد ۱۳۷۹ تا خرداد ۱۳۸۳)

مرکز تحقیقات شورای نگهبان

شناسنامه کتاب

مجموعه نظرات شورای نگهبان در مورد
مصوبات مجلس شورای اسلامی (دوره ششم)

تهیه و تنظیم

مرکز تحقیقات شورای نگهبان

ناشر

معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات معاونت حقوقی ریاست جمهوری

فهرست

مقدمه

فصل اول ۱

مصوبات تأیید شده در مرحله اول

فصل دوم ۳۷

مصوبات تأیید شده پس از رفع ابهام و ایراد

فصل سوم ۵۵۱

ارسال مصوبه جهت اجرا بدون لحاظ نظر شورای نگهبان

فصل چهارم ۵۵۵

مصوبات اعاده شده به مجلس شورای اسلامی

فصل پنجم ۶۷۵

مصوبات ارجاع شده به مجمع تشخیص مصلحت نظام

فصل ششم ۱۰۳۷

مصوبات مجمع تشخیص مصلحت نظام

فهرست اصول ۱۰۹۷

فهرست تفصیلی ۱۱۰۳

بسم الله الرحمن الرحيم

مقدمه

ضرورت اطلاع‌رسانی و آثار آن در تثبیت اصول و تصحیح مواضع و تقویت مشارکت خیرخواهانه و مسؤولانه بر کسی پوشیده نیست. این ضرورت در اموری که به بنیانی‌ترین مسائل کشور مرتبط است اهمیت و حساسیت بیشتری خواهد داشت. تأکید مقام معظم رهبری در انتشار نظرات و مذاکرات شورای نگهبان که از نگرش عمیق ایشان به تأثیر سازنده آن و نیز از اتکای عمیق معنوی و علمی ایشان به بنیان‌های مستحکم حقوق اسلامی برمی‌خیزد، مسؤولیت انتشار نظرات شورای نگهبان و مبانی آن را بیش از پیش روشن می‌سازد. در همین راستا، از جمله برنامه‌های مهم مرکز تحقیقات شورای نگهبان تدوین و انتشار نظرات شورای نگهبان در مورد مصوبات مجلس شورای اسلامی بوده که انجام این مهم از دوره ششم قانونگذاری آغاز و در مورد مصوبات سایر دوره‌های مجلس نیز اقدام گردید. با حصول این مهم، تاکنون کتاب‌های مجموعه نظرات شورای نگهبان مربوط به دوره‌های اول تا هفتم مجلس شورای اسلامی به زیور طبع آراسته و به توزیع سپرده شده و مجموعه نظرات شورای نگهبان در خصوص مصوبات دوره هشتم قانونگذاری نیز در حال تدوین و آماده‌سازی جهت انتشار است که بلافاصله پس از پایان دوره هشتم به زیور چاپ آراسته خواهد شد.

اما کتاب حاضر، مجموعه نظرات شورای نگهبان در خصوص مصوبات دوره ششم مجلس شورای اسلامی (خرداد ۱۳۷۹ تا خرداد ۱۳۸۳) است که قبلاً در قالب کتاب‌های ۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶ و ۷ به چاپ رسیده‌اند،^(۱) که به دلیل کمیاب و در دسترس نبودن این شمارگان، جهت سهولت دسترسی، بر آن شدیم آنها را تجمیع و در قالب یک مجموعه به چاپ رسانیم. این کتاب در شش فصل و یک ضمیمه به شرح زیر تدوین شده است:

فصل اول دربرگیرنده ۲۹۲ مصوبه است که ۲۶۳ مصوبه در مرحله اول و بدون ایراد شورای نگهبان مورد تأیید قرار گرفته و ۲۹ مصوبه نیز به دلیل انقضای مهلت مقرر در اصل نود و چهارم قانون اساسی و عدم اظهار نظر شورای نگهبان قانونی شده‌اند. مشخصات این مصوبات به صورت جدول تنظیم شده و شماره و تاریخ نشر آنها در روزنامه رسمی نیز برای مراجعه به متن کامل مصوبات درج گردیده است.

فصل دوم که به مصوبات تأیید شده پس از رفع ابهام و ایراد اختصاص دارد مشتمل بر ۸۱ مصوبه می‌باشد. این مصوبات پس از ایراد شورای نگهبان از حیث ابهام در متن و یا مغایرت با شرع و

۱. کتاب شماره (۱): «مجموعه نظرات شورای نگهبان ویژه لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ کل کشور».

– کتاب شماره (۲): «مجموعه نظرات شورای نگهبان درباره مصوبات مجلس شورای اسلامی (دوره ششم – سال اول)».

– کتاب شماره (۳): «بررسی تحلیلی نظریات شورای نگهبان در مورد لایحه بودجه سال ۱۳۸۱ کل کشور».

– کتاب شماره (۴): «مجموعه نظریات شورای نگهبان در مورد مصوبات مجلس شورای اسلامی (دوره ششم – سال دوم)».

– کتاب شماره (۵): «مجموعه نظریات شورای نگهبان در مورد مصوبات مجلس شورای اسلامی (دوره ششم – سال سوم)».

– کتاب شماره (۶): «مجموعه نظریات شورای نگهبان در مورد مصوبات مجلس شورای اسلامی (دوره ششم – سال چهارم)».

قانون اساسی برای اصلاح به مجلس شورای اسلامی اعاده شده و پس از اصلاحات صورت گرفته از سوی مجلس، مورد تأیید نهایی شورای نگهبان قرار گرفته است. در این فصل از نقل متن کامل مصوبات مطول صرف نظر شده و تنها متن مواد و تبصره‌های مورد ایراد شورای نگهبان درج گردیده است و برای اطلاع از متن کامل مصوبات به روزنامه رسمی ارجاع داده شده است.

فصل سوم شامل تنها طرح مصوبی است که مجلس شورای اسلامی بدون لحاظ نمودن نظر شورای نگهبان آن را جهت اجرا به ریاست جمهوری ارسال نموده است.

فصل چهارم مشتمل بر ۲۲ مصوبه بوده و اختصاص به مصوبات اعاده شده به مجلس شورای اسلامی دارد. این مصوبات با اعلام ایراد از سوی شورای نگهبان به مجلس شورای اسلامی اعاده شده و تا پایان ششمین دوره قانونگذاری به تأیید نهایی شورای نگهبان نرسیده است.

فصل پنجم اختصاص به مصوبات ارجاع شده به مجمع تشخیص مصلحت نظام دارد که مشتمل بر ۵۱ مصوبه می‌باشد. این مصوبات با اصرار مجلس شورای اسلامی بر نظرات خود و عدم تأمین نظر شورای نگهبان در اجرای اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی، به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارسال شده است.

فصل ششم شامل ۳۳ مصوبه است و مربوط به مصوبات مجمع تشخیص مصلحت نظام می‌باشد. این مصوبات پس از ارجاع از سوی مجلس شورای اسلامی به مجمع تشخیص مصلحت نظام در اجرای اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی، عیناً یا با دخل و تصرفاتی توسط مجمع تشخیص مصلحت نظام به تصویب رسیده است.

هر چند در گردآوری این مجموعه دقت کافی و تلاش فراوان صورت گرفته است، اما مدعی عاری بودن آن از عیب و نقص نیستیم، لذا از تمامی دانش پژوهان و محققان به ویژه حقوقدانان و قضات محترم تقاضا می‌شود از ارائه اشکالها و نواقص مجموعه و نظرات اصلاحی دریغ نفرمایند. مرکز تحقیقات شورای نگهبان ضمن اعلام آمادگی و سپاس پیشاپیش از نظرات خوانندگان فرهیخته و ارجمند از این حرکت علمی، استقبال و باب ارتباط در این عرصه را برای همیشه مفتوح می‌داند. در پایان این مرکز مراتب تقدیر و سپاس خود را از آقای محمدرضا مؤذنیان که چاپ و نشر پیشین این مجموعه (کتب شماره‌گان ۲، ۵، ۶ و ۷) به اهتمام ایشان انجام شده است، اعلام داشته و از زحمات و اهتمام آقای سیدمهدی سیدی در تجمیع و آماده‌سازی این مجموعه تشکر می‌نماید.

بِمَنْ اَللّٰهُ تَعَالٰی وَ كَرَمِهٖ

غلامحسین الهام
رئیس مرکز تحقیقات شورای نگهبان

بهار ۱۳۹۱